

LISZT BULLETIN

Oktober 2025

Geachte donateur, beste Liszt-vriend,

In dit bulletin ontvangt u alle informatie over ons programma in de eerste helft van het seizoen 2025-26. Wij organiseren dan twee grote activiteiten die door omstandigheden vrij kort na elkaar in de maand november worden gehouden. Ik hoop dat dit u er niet van weerhouden zal beide te bezoeken, want november belooft een spectaculaire Liszt-maand te worden.

Op **zaterdag 8 november** is weer onze jaarlijkse **Liszt-dag** in Schiedam, die dit jaar wat later na Liszts verjaardag (22 oktober) valt dan gewoonlijk. De reden daarvan is de beschikbaarheid van de Westvest90-kerk, waar we dit keer voor het eerst naast het gebruikelijke middagprogramma nu ook een avondconcert zullen presenteren. Dat is mogelijk dankzij de hopelijk langdurige samenwerking die ons bestuur onlangs kon aangaan met de organisatie die verantwoordelijk is voor de gerenommeerde concertserie die al vele jaren in de Westvest90-kerk wordt gehouden. Daar zal op 8 november de jonge Hongaarse pianovirtuoos **Valentin Magyar** een avondrecital geven met werken van Liszt en Schubert. In het middagprogramma hoort u twee halve pianorecitals door **Sebastiaan Oosthout** en **Claudine Carmen Roma** en zal ondergetekende een lezing houden over Liszt als orgelcomponist.

De besturen van de Franz Liszt Kring en Westvest90 hebben een zeer gunstige regeling kunnen treffen waarbij onze donateurs voor de gebruikelijke toegangsprijs van de Liszt-dag nu ook het avondconcert kunnen bijwonen op één en hetzelfde kaartje. Bovendien is voor ons het gebruik van de kerk en de vleugel dit keer kosteloos! Als tegenprestatie krijgen de reguliere bezoekers van de concertserie ons middagprogramma er gratis bij. Daarmee verwachten we

dat dit eerste deel van de Liszt-dag beter bezocht gaat worden dan andere jaren het geval was. Alle details vindt u in het bericht hieronder van onze secretaris.

De tweede activiteit in november is de organisatie van een mini-tournee door de bekende Hongaars-Amerikaanse Liszt-vertolker **Péter Tóth**. Hij is geen onbekende in onze Liszt Kring, want Péter trad al driemaal voor ons met succes op, tweemaal begin deze eeuw in Delft, en daarna eenmaal in Zwolle. Péter is graag in Nederland en vroeg ons bestuur al enkele jaren geleden of wij voor hem een tournee konden organiseren; dat is nu eindelijk gelukt. Hij zal daarin tweemaal een recital voor de Kring geven respectievelijk in Nijmegen en Delft. Daarnaast konden wij op meerdere locaties in ons land concerten voor hem regelen die buiten onze organisatie vallen. Ook over Péter Tóths tournee vindt u hieronder alle details.

Ik hoop u op zowel de Liszt-dag als bij een van Péter Tóths concerten te mogen begroeten en wens u namens het bestuur een mooie en muzikale voortzetting van 2025 toe.

Christo Lelie, bestuursvoorzitter Franz Liszt Kring

De Liszt-dag in de Westvest90-kerk

Zaterdag 8 november 2025

aanvang 15:00 uur

Entree voor leden/donateurs Franz Liszt Kring € 20,-,
niet-leden betalen € 27,- (onder 30 jaar € 12,50).

Toegangskarten voor donateurs Franz Liszt Kring reserveren
via j.verrest@lisztkring.nl. Vooraf betalen gewenst om vlotte
inloop te bevorderen!

Kaarten voor niet-leden zijn uitsluitend online verkrijgbaar
via de website westvest90.nl.

Overzicht van de Liszt-dag

14:30 uur	Zaal open
15:00 uur	I. Sebastiaan Oosthout, piano <i>Delen uit Liszts 'Années de pèlerinage'</i>
15.45 uur	II. Christo Lelie lezing: <i>'Franz Liszt als vernieuwer van de romantische orgelmuziek'</i>
16:30 uur	Pauze
16:45 uur	III. Claudine Carmen Roma, piano <i>Liszt/Busoni - Fantasie und Fuge über den Choral 'Ad nos, ad salutarem undam'</i>
17:30 – 19:30	Zaal gesloten, mogelijkheid voor dineren op eigen gelegenheid
20.15	IV. Valentin Magyar, piano <i>Werken van Liszt en Schubert</i>

Het programma van de Liszt-dag

I. Sebastiaan Oosthout, piano

Franz Liszt (1811–1886)

Années de pèlerinage Troisième année

– Angelus! Prière aux anges gardiens

Années de pèlerinage Première année: Suisse

– Chapelle de Guillaume Tell

(‘Einer für Alle – Alle für Einen’, Schiller)

– Au Lac de Wallenstadt

– Pastorale

Années de pèlerinage Deuxième année: Italie

– Sonetto 47 del Petrarca

Années de pèlerinage Première année: Suisse

– Vallée d'Obermann

(‘Que veux-je? que suis-je? que demander à la nature?...’)

Etienne Pivert de Senancour: *Obermann*, Lettre 63)

Sebastiaan Oosthout is geboren in Nijmegen in 1966. Hij ontving zijn eerste pianolessen van zijn moeder. Later nam zijn vader het roer over. Op zestienjarige leeftijd gaf Sebastiaan zijn eerste openbare concert met onder andere de *Chaconne* van Bach-Busoni in zijn geboortestad Nijmegen. Vele concerten volgden. In 1989 verscheen zijn eerste cd met werken van o.a. Liszt, Chopin, de Falla en Bach.

Begin jaren '90 is Sebastiaan Oosthout gaan studeren aan het New England Conservatory, Boston, bij Patricia Zander. Na zijn studie keerde hij terug naar Nederland en werkte hij verder aan zijn carrière. Optredens in Rusland, Amerika en Duitsland volgden: kamermuziek, solorecitals en uitvoeringen met orkest. Samen met de Amerikaanse pianiste Kimberly Harrison vormde hij een duo met als hoogtepunt punt het optreden in de Hermitage theaterzaal in St Petersburg.

In 2001 werd Sebastiaan aangesteld als hoofvakdocent piano aan het ArtEZ conservatorium in Zwolle. Daar kwam hij in contact met dansgezelschap Introdans, waarmee hij verschillende producties deed, waaronder *De groene Tafel* van Kurt Jooss. Samen met violist Kolja Lessing trad hij regelmatig op in binnen- en buitenland.

Enkele jaren geleden verscheen de cd *Don't push the piano around* met werken van Florian Wittenburg. Deze cd werd door Christo Lelie in de vakpers lovend ontvangen.

Om zich verder te ontwikkelen is Sebastiaan zich recent gaan toeleveren op het spelen van Argentijnse tango muziek. Samen met zangeres Shireen Kaijadoo vormt hij het duo Revolver. Dit seizoen is hun muziektheaterprogramma *Wachten op Piazzolla* in première gegaan.

Dit najaar zal wederom een cd verschijnen met daarop werken uit de *Années de pèlerinage* van Franz Liszt.

Westvest90-kerk, Schiedam.

II. Christo Lelie, lezing:

'Franz Liszt als vernieuwer van de romantische orgelmuziek'

In welk genre en voor welke bezetting Liszt ook componeerde, vanaf zijn vroegste werken was hij een vernieuwer die zijn tijd ver vooruit was. Zo ook in zijn orgeloeuvre. Liszts eerste, langste en meest complexe orgelwerk, de *Fantasie en fuga* over het koraal *'Ad nos, ad salutarem undam'* uit 1850 was uitermate innovatief en had een grote en blijvende invloed op de latere generatie romantische orgelcomponisten, zoals Max Reger en César Franck. In deze lezing zal de *'Ad nos'* centraal staan, mede omdat dit werk aan het slot van het middagprogramma zal klinken in de pianotranscriptie door Ferruccio Busoni. Liszts twee andere veel gespeelde orgelwerken, *Prelude en Fuga over 'BACH'*, de *Variaties over Bachs thema 'Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen'* en zijn onbekendere, kortere composities en transcripties voor orgel zullen slechts kort worden besproken. Ter inleiding van de met lichtbeelden en klankvoorbeelden ver-

Het Ladegast-orgel in de Dom van Merseburg dat in gebruik werd genomen met een uitvoering van Liszts *'Ad nos'* onder supervisie van de componist.

luchte lezing zal iets verteld worden over Liszts eigen orgelspel. Aan het slot zal Liszts bewerking van zijn *Am Grabe Richard Wagners* worden uitgevoerd op het Standaard-orgel van de Westvest90-kerk.

Christo Lelie is een veelzijdig organist, pianist, muziekjournalist en kenner van het leven en werk van Franz Liszt. Hij kreeg zijn eerste pianolessen op zijn zevende. Na het behalen van het eindexamen gymnasium studeerde hij aan het Rotterdams Conservatorium orgel bij Jet Dubbeldam, piano bij Elly Salomé en kamermuziek bij Mila Baslawskaya. Tot zijn pensionering in 2023 was hij als pianist verbonden aan de dansafdeling van Codarts Rotterdam. Tot op heden is hij in Delft werkzaam als organist van de Protestantse Vierhovenkerk en van de Vrijzinnig Hervormde Gemeente. Hij heeft talrijke concerten gegeven, behalve in Nederland ook in Duitsland en Oekraïne. Tussen 1981 en 2021 was hij muziekmedewerker bij ochtendblad *Trouw*. Hij is hoofdredacteur van het *Piano Bulletin* (een uitgave van de European Piano Teachers Association afd. Nederland) en het *Tijdschrift van de Franz Liszt Kring*. Van deze stichting is hij al decennia lang bestuurslid en sinds 2022 bestuursvoorzitter. Als verzamelaar bracht hij een unieke Liszt-collectie bijeen, inclusief een bibliotheek die vrijwel alle literatuur over Liszt bevat die vanaf het midden van de negentiende eeuw is verschenen. In 1995 publiceerde hij het boek *Van Piano tot Forte*, dat nog steeds geldt als hét standaardwerk in de Nederlandse taal over de geschiedenis van de vroege piano. In tal van tijdschriften schreef hij artikelen over Franz Liszt, pianomuziek en -bouw, orgelcultuur en tal van andere onderwerpen die klassieke muziek betreffen. www.christolelie.nl.

III. Claudine Carmen Roma, piano

Fantasie und Fuge über den Choral 'Ad nos, ad salutarem undam' - Liszt/Busoni

Claudine Carmen Roma werd in de Amsterdamse Jordaan geboren. Van kinds af aan gefascineerd door muziek en pianospel, werd ze in 1991 toegelaten tot de Jong Talent Klas van het Utrechts Conservatorium. Twee jaar later werd ze aangenomen in de vakopleiding. Haar leraar was Alan Weiss. In datzelfde jaar 1993 won Claudine de Eerste Prijs van het regionale Prinses

Christina Concours en ontving ze in de landelijke finale een 'Diplôme d'honneur' uit handen van prinses Christina. Reeds in 1994 debuteerde ze in de gerenommeerde concertzaal De Vereeniging in Nijmegen met een zwaar programma met werken van Chopin, Prokofjev en Liszt.

In de jaren die volgden, studeerde zij enige tijd aan het Amsterdams Conservatorium bij Marcel Baudet, hernam ze haar pianostudie aan het Utrechts conservatorium bij Alexander Warenberg, studeerde ze in Brussel bij Evgeny Moguilevsky, en volgde masterclasses bij groten als Karl-Heinz Kämmerling, György Sándor en Lazar Berman. In 1998 sloot ze haar pianostudie in Utrecht 'cum laude' af.

Na enkele jaren minder vaak voor het voetlicht te zijn getreden, nam Claudine Carmen Roma in 2009 de draad weer op, stelde zich onder leiding van Folke Nauta en nam deel aan de zesdelige televisieserie 'Onder Wibi's Vleugels'. Daarna openden zich vele deuren voor haar. Vooral haar emotioneel zeer betrokken Liszt-spel roept bewondering op en wordt door velen geroemd. Haar intens bevlogen interpretatie van *Ad nos, ad salutarem undam* van Liszt-Busoni in Delft in 2024 was een sensatie, de reden waarom zij is uitgenodigd het werk nogmaals uit te voeren op de prachtige Steinway in de Westvest90-kerk.

Interieur Westvest90-kerk, Schiedam.

IV. Avondconcert door Valentin Magyar, piano

Franz Liszt (1811-1886)

Uit *Soirées de Vienne - Valses-Caprice d'après Schubert*, S426
- Nr. 6, Allegro con strepito

Schubert-Liszt

Uit *Müllerlieder*, S565
- Der Müller und der Bach

Franz Liszt

Uit *Soirées de Vienne - Valses-Caprice d'après Schubert*, S426
- Nr. 7, Allegro spiritoso

Franz Schubert (1797-1828)

Drei Klavierstücke, D 946,
- Allegro assai
- Allegretto
- Allegro

Pauze

Franz Liszt

Sonate in b-klein, S178,

Valentin Magyar (2000), werd op veertienjarige leeftijd toegelaten op de prestigieuze Franz Liszt Music Academy in Boedapest. Hij studeert momenteel voor zijn master aan dit beroemde instituut bij Gábor Farkas en Dénes Várjan. Daarnaast heeft hij les van Kirill Gerstein aan de Hochschule für Musik Hanns Eisler Berlin.

In 2021 won Valentin de Derde Prijs van de 10th International Franz Liszt Competition Weimar/Bayreuth.

Een jaar later kreeg hij in Hongarije de Zoltán Kocsis Award voor zowel de categorieën Solospel als Kamermuziek. In 2023 kwam hij in aanmerking voor een gouden medaille, hem uitgereikt na zijn deelname aan de Vienna International Music Competition en ontving hij in Hongarije bovendien de György Cziffra Talent Award.

De nu vierentwintigjarige pianist treedt reeds regelmatig op in zowel zijn vaderland als ver daarbuiten, zowel solistisch als in kamermuziekverband. In Nederland wordt zijn recital in de Westvest90-kerk zijn eerste optreden. Zijn debuut-cd met muziek van Rachmaninov, *Sentimental Moments*, werd door de internationale pers goed ontvangen. Allerwege ziet men in Valentin Magyar een waardige representant van de veel geroemde Hongaarse pianotraditie, die men wel met Franz Liszt laat beginnen.

De tournee van Péter Tóth

De bekende Hongaars/Amerikaanse pianist Peter Tóth, zal in november a.s. in Nederland optreden. Twee concerten worden georganiseerd door de Franz Liszt Kring; zie hieronder. Gegevens over de andere optredens vindt men onder 'Korte berichten'.

Zaterdag 15 november, aanvang 15:00 uur

Locatie: Pieter Gerritszaal, Monseigneur Suyslaan 4, 6564 BV Heilig Landstichting

Toegang: €15,-, niet-leden € 20

Reserveren (aanbevolen): j.verrest@lisztkring.nl

Zaterdag 22 november, aanvang 14:30 uur

Locatie: Muzieksalon, Oude Delft 200, 2611 HH Delft

Toegang: vrije gift

Reserveren (aanbevolen): j.verrest@lisztkring.nl

Pieter Gerritszaal, Heilig Landstichting.

Programma

Joseph Haydn (1732-1809)

Piano Sonata in C-groot, Hob. XVI:50,

- Allegro
- Adagio
- Allegro molto

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Piano Sonata nr. 18 in Es, opus 31 nr. 3

- Allegro
- Scherzo. Allegretto vivace
- Minuet. Moderato e grazioso -Trio
- Presto con fuoco

Carl Czerny (1891-1957)

Variationen über einen beliebten Wiener-Walzer, opus 12

Pauze

Franz Liszt (1811-1886)

Uit *Harmonies poétiques et religieuses*

- Funérailles, S. 173

Vier late werken:

- La lugubre gondola nr. 1, S. 200
- La lugubre gondola No. 2, S. 200
- R.W.-Venezia, S. 201
- Am Grabe Richard Wagners, S. 135

2 *Csárdás*, S.225

- Csárdás
- Csárdás obstiné

Péter Tóth werd in 1983 in Hongarije geboren. Hij ontving zijn eerste pianolessen van Joseph Czontos aan de Béla Bartók Music School in zijn geboorteplaats om na twee jaar zijn muziekstudie te vervolgen aan de Franz Liszt Music Academy te Boedapest; zijn leraren waren György Nádor en Balázs Réti. Al tijdens zijn studiejaren won Péter

verschillende prijzen bij belangrijke concoursen, onder meer bij de Franz Liszt International Piano Competition in Weimar (2000) en het Liszt Concours in Boedapest (2001). Na zijn studietijd gaf de pianist tientallen concerten door heel Europa, speelde met vooraanstaande orkesten, en kreeg voor zijn cd met late Liszt-werken de Grand Prix du Disque Award van de Franz Liszt Society (2006). In 2009 besloot hij naar de Verenigde Staten van Amerika te verhuizen, studeerde nog enige tijd aan de University of Texas, waaraan hij thans doceert, en won de American Paderewski Piano Competition in 2013.

Naast zijn pianistische en pedagogische bezigheden is Tóth ook actief op muzikwetenschappelijk gebied. Hij deed onderzoek naar de geleidelijk veranderende harmonische toonspraak van Liszt, resulterend in een artikel, 'Symmetrical Pitch Constructions in Liszt's Piano Music', in 2016 gepubliceerd in het *International Journal of Musicology*.

Hoewel het oeuvre van Franz Liszt in het brandpunt van zijn belangstelling staat, speelt Péter Tóth ook graag muziek van componisten als Haydn, Beethoven en Brahms. Zijn fraai opgebouwde programma legt hier getuigenis van af en is een fraai voorbeeld van zinvolle programmering. Beethoven had immers enige tijd les van Haydn, Czerny studeerde bij Beethoven, en Liszt was, zoals bekend een leerling van Czerny. Het programma geeft dus een doorlopende ontwikkeling te zien, zowel pianistisch als harmonisch.

Korte berichten

Pianist Nada, die eerder voor ons optrad in Heilig Landstichting en Delft, zal zich met een ander programma nogmaals in Nederland laten horen, en wel op 7 november a.s. in het Pianola Museum, Westerstraat 106, aanvang 20:00 uur. Ze speelt werken van Bach-Liszt, Prince, Brahms en Schubert (de *Wanderer-fantasie*).

Albert Brussee presenteerde vorig jaar zijn boek *Franz Liszt in Nederland* in het kader van de activiteiten georganiseerd door de Franz Liszt Kring. Hij heeft dat daarna nog meerdere malen gedaan met muzikale medewerking van **Tobias Borsboom**, die ter afwisseling van het gesproken woord tot vijftien werken van Liszt liet horen die de componist zelf in Nederland uitgevoerd heeft. In deze vorm, een voorstelling met pauze, zal de presentatie nog driemaal te beluisteren zijn, te weten op 19 oktober in de Culturele Salon Première Parterre te Den Haag (Groot Hertoginnelaan 52; aanvang 11:30 uur), op 26 oktober in Huis Midwoud (Midwouder Dorpsstraat 17; aanvang 15:00 uur) en op 9 november in het Pianola Museum te Amsterdam, aanvang 17:00 uur.

Péter Tóth treedt in de week dat hij in Nederland is nog vaker voor het voetlicht, deels na bemiddeling van de Franz Liszt Kring. Op zondag 23 november speelt hij in de Gasthuiskapel te Zaltbommel (de Engelenbak), aanvang 16:00 uur (Gasthuisstraat 34, 5301 CC Zaltbommel). Over de andere optredens is momenteel nog weinig bekend; nadere informatie volgt middels een Nieuwsbrief begin november.

CD-bespreking

Del tener al ser - The art of being

Mar Sanchez Domenech plays Franz Liszt

Toen ik nog bij Codarts werkzaam was, werd ik regelmatig gevraagd te assisteren in het master researchprogramma, als examiner bij examens, maar ook als deskundige die de studenten verplicht moesten interviewen als hun onderwerp Liszt betrof. Zo bezocht mij onlangs de jonge Spaanse pianiste Mar Sanchez Domenech om mij te bevragen over Liszts Sonate in b. Ik maak er een gewoonte van om voorafgaand aan zo'n vraaggesprek de studenten via YouTube en Facebook na te trekken, zodat ik weet wie ik over de vloer krijg en wat zijn of haar niveau is. Ik ontdekte dat Mar al een master had gedaan aan het Utrechts Conservatorium en voor een tweede master opging in Rotterdam als studente van Nino Gvetadze. Verder stuitte ik tot mijn verrassing op een prachtig opgenomen film die Mar gemaakt had voor de promotie van de *crowdfunding* voor haar debuut-cd, die geheel aan Liszt gewijd zou worden. Bijzonder gecharmeerd was ik van het feit dat zij hiervoor onder andere eigen transcripties voor viool en piano van de drie *Liebesträume* had opgenomen. Er is weinig viool-repertoire van Liszt en dit leek mij een zeer welkome aan-

vulling daarop. Vandaar dat ik de cd wilde bespreken in ons bulletin.

Zodra de cd (in Spanje) was uitgebracht, liet ik een recensie-exemplaar komen. Met foto van Mar op de omslag ziet de in een *jewelcase* verpakte compact disc er puik uit, en zo klinkt hij ook. Zoals veel debuterende jonge musici gaf Mar haar cd een literair-filosofische titel ('*The art of being*, naar een boek van Erich Fromm), die zij in het cd-booklet verklaart.

Een sterke en originele opening is de Fantasie en Fuga in g, BWV 542 van Johann Sebastian Bach in de transcriptie van Liszt. Deze magnifieke bewerking wordt relatief weinig gespeeld: meestal kiezen pianisten voor Bachs Preludium en Fuga in a, BWV 543 in Liszts bewerking. Mars uitvoering van BWV 542 is niet alleen solide, maar tevens glashelder, met fijne articulaties en subtiele, dynamische nuances. Deze goede start wordt voortgezet in twee meesterwerken, wél volledig van Liszts eigen hand: *Vallée d'Obermann* en de Tweede Ballade. Natuurlijk is dit muziek waarvan talloze opnames bestaan, wat nog meer geldt voor de Tweede Hongaarse Rapsodie, waarmee Mar haar programma vervolgt. Misschien was een iets originelere keuze uit het Hongaarse Liszt-repertoire spannender geweest, maar dit neemt niet weg dat de Spaanse pianiste deze Liszt-klassiekers fraai speelt, met gevoel voor grote lijnen, poëzie en dramatiek.

Dé grote aantrekkingskracht van deze cd is stellig de opname van de viool/pianotranscripties van de drie *Liebesträume*, vertolkt door de jonge Duitse violiste Anastasia Obsieger met Mar aan de vleugel. Het spreekt bijna vanzelf dat deze stukken, van oorsprong liederen, op viool zeer expressief

klinken. Goed aansluitend bij Mars transcripties klinkt tot slot Liszts bewerking van Schumanns *Liebesbotschaft*.

Mar Sanchez Domenech nam haar cd op in de Fentener van Vlissingenzaal van het Utrechts Conservatorium, waar zij een schitterende Steinway-D tot haar beschikking had. De klank ervan werd fraai opgenomen. Het enige bezwaar dat ik bij de cd moet aantekenen is dat de stiltes tussen de stukken erg kort zijn. Dit cd-debuut vraagt om een *live*-vervolg, wellicht een keer voor de Franz Liszt Kring.

CL

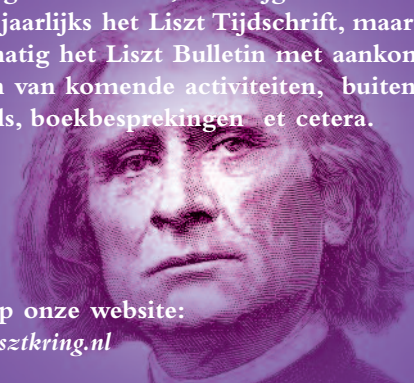
De cd kost € 20,- en kan besteld worden via nevenstaande QR-code of door te mailen aan marsanchezdomenech@gmail.com.

Word donateur...

van onze stichting om onze activiteiten te kunnen continueren. Het minimum jaarbedrag bedraagt slechts €25,- U krijgt daarvoor niet alleen jaarlijks het Liszt Tijdschrift, maar ook regelmatig het Liszt Bulletin met aankondigingen van komende activiteiten, buitenlandse festivals, boekbesprekingen et cetera.

Kijk op onze website:
www.lisztkring.nl

Colofon

Samenstelling van dit Liszt Bulletin: Albert Brussee, Christo Lelie
Lay-out: Joop Berkhout

Het bestuur van de Franz Liszt Kring wordt gevormd door:
Christo Lelie – voorzitter, hoofdredacteur van het *Tijdschrift van de Franz Liszt Kring*
Alexandra Kaptein – vice-voorzitter
Albert Brussee – secretaris 'intern' (interim), eindredacteur van het *Liszt Bulletin*
Sebastiaan Oosthout, secretaris 'extern'
Johan Verrest – penningmeester
Coosje de Wit – bestuurslid

Bankrekening NL07 RABO 0365512613 ten name van Stichting Franz Liszt Kring

E-mail: info@lisztkring.nl
www.lisztkring.nl